

מילו- Miller

סדרו בית תפלה
לתשב"ד

שמע בני

ספרד

פתח דבר

בשעה טובה ומוצלחת, ובברכת שהחיינו וקיימנו והגיענו לגמר מלאכת מחשבת זו, הננו להביא בפניכם סדור חדש ומיוחד זה, המיועד לתינוקות של בית רבן, תלמידים צעירים שפוגשים לראשונה בעולם התפלה, מבית היוצר של "מילר ספרים ואומנות ביודאיקה".

בהכנת סדור זה פעלנו בעצה אחת עם אנשי חינוך מובהקים המתמצאים בנפש הילד, על מנת להפיק את מירב התועלת שבסדור מאוויר, מבלי לפגוע בתפלה לכשעצמה. מיקמנו ובחרנו את האיורים, צבעם וכמותם, בצורה מחוכמת ומחושבת היטב, בכדי שיהיו מחד בבחינת אבן שואבת ללב הילד לתפלה, ומאידך כאלו שאינם מסיטים את תשומת לבו מהתפלה עצמה.

נעזרנו לשם הכנת הסדור, בקביעותיו הפדגוגיות והמקצועיות ונסיונו רב השנים של המחנך הנודע, הרב ניסן טובי שליט"א, שנטל על עצמו מלאכה זו, תודתנו והערכתנו על כך שהשקיע מיטב מרצו וכשרונותיו למען יצא תחת ידיו דבר נאה ומתוקן.

בסדור זה בחרנו את הפונט "מילר דרוגולין", שכבר הוסכם בין גדולי המחנכים הוותיקים והחדשים, שהוא גורם לירידה דרסטית בעייפות העין, ובשל כך התלמידים מגלים יכולת ריכוז בתוך דפי הסדור, ללא הפסקות או הסחות דעת.

על נושא הפיסוק, הניקוד, ההטעמה והעימוד, הופקדה הגב' כ. לוי, תחי, שהיא מומחית בעלת שם בתחום זה, ואשר השקיעה את כל מרצה כדי להוציא מתחת ידה את המיטב, ועל כך תודתנו.

בין שלל מעלותיו של הסדור, יש למנות את נושא השוואים והקמצים, הודגש בו איזה שווה הוא שווה נע ואיזה שווה נח. וכן איזה קמין הוא קמין גדול ואיזה קמין קטן. זהו הסדור הראשון לתלמידים שמכיל בתוכו הדגשים חשובים אלו. גם כאן נבחרו סימני ניקוד שנראים היטב למי שברצונו לראותם, אך לא מהווים הפרעה למי שעדיין אינו בקיא.

האיורים והגרפיקה נעשו בסטודיו לגרפיקה "מילר פלוס", ע"י הגרפיקאית הגב' ר. ליבוביץ, תחי, וצוותה, תוך שימת דגש על המטרות הנ"ל.

סדור זה חולק כך שכל חלק, נצבע בגוון אחר, ועל ידי כך ניתן לפתוח את התפלה הרצויה ע"י מבט על הספר מן הצד, מבלי להשתתות בחיפוש.

הסדור הובא לשולחנם של תלמידי חכמים ומחנכים מכל החוגים והקהילות, שהתפעלו וגילו את קורת רוחם ושיבועת רצונם מסדור זה.

סדור זה, יוצא לאור, לאור דרכו של ראש משפחתנו, הרה"ח ר' מרדכי נתן מילר זצ"ל, אשר גילה את דעתו, לא אחת, שברצונו להוציא לאור סדור לצעירי הצאן שיחיה מושלם ומושקע בלי גבול ומידה, וכדרכו בקודש שמעולם לא חסך בהשקעה לפרטי פרטים בכל ספרי התפלה "בית תפלה" שיצאו לאור על ידו, וזכה שנמצאים בכל בית יהודי, יהא הסדור הזה לעילוי נשמתו הטהורה.

ישעיהו ויעקב מילר

מילר ספרים ואומנות ביודאיקה

תְּכֵן הָעֵינָיִים

השְׁכֵמַת הַבֶּקֶר	7	סֵדֶר סְפִירַת הָעֶמֶר	210
תְּפִלַּת הַשַּׁחַר	14	קִדּוּשׁ לְבָנָה	218
בְּרָכוֹת הַשַּׁחַר	17	קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה	224
פְּרֻשַׁת הָעֶקֶדָה	21	שִׁיר הַשִּׁירִים	230
סֵדֶר הַקְּרִבָּנוֹת	24	סֵדֶר נְטִילַת לֹאֲב	237
פְּסוּקֵי דְזִמְרָה	32	סֵדֶר הַלֵּל	238
קְרִיאַת שְׁמַע וּבְרָכוֹתֶיהָ	54	מוֹסַף לְרֵאשׁ הַדָּשׁ	244
תְּפִלַּת שַׁחֲרִית	65	מוֹסַף לְשֵׁלֶשׁ רְגָלִים	255
סֵדֶר סְעוּדָה וּבְרָכוֹתֶיהָ	123	סֵדֶר הַזְּשַׁעְנוֹת	263
סֵדֶר בְּרַבַּת הַמְּזוּזָה	124	הַזְּשַׁעְנָא רַבָּה	268
בְּרָכוֹת הַנְּהַנִּין	137	סֵדֶר הַדְּלָקַת נְרוֹת הַנֶּפֶחַ	270
בְּרַבַּת "מַעֲיֵן שְׁלֹשׁ"	139	אַגְרַת הַרְמַב"ן	275
בְּרָכוֹת הָרֵאִיָּה	141	סֵדֶר הַפְּרֻשַׁת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת	278
תְּפִלַּת הַדְּרֹךְ	143	פְּרָקֵי תְהִלִּים	280
תְּפִלַּת מְנַחָה	147	מִי שֶׁבָרַךְ לְחוֹלָה	283
תְּפִלַּת עֶרְבִית	181	תְּפִלַּת ר' נְחוּנְיָא בֶן הַקָּנָה	284

© כל הזכויות של הדפסה, העתקה או צילום, בין בארץ בין בחו"ל, בכל גודל שהוא, שמורות ע"פ דת תורה"ק ולהבדיל ע"פ החוק הבינלאומי למילר ספרים ואומנות ביודאיקה ת.ד. 52296 מל. 02-6783806 פקס. 02-6781696 מהדורה שניה, שנת תשע"ח לפ"ק office@millerbooks.co.il / www.millerbooks.co.il עריכה: הרב ניסן טובי / עימוד וניקוד: גב' כ. לוי / עיצוב ועריכה גרפית: מילר פלוס: 02-5022418

דבר העורך

נבחר בקפידה, בכדי למנוע התעייפות בקריאה ובכדי לאפשר תפיסה אינטואיטיבית כאשר יש צורך לדלג על הוספות מיוחדות בתפלה.

הדגשות ועזרים להגיה נכונה

על אף שאנו מתפללים שה' יקבל גם את 'דילוגנו' ברצון, הרי זה מצב של בדיעבד; שבשטא כיון דעל - על, וכל מחנך יכול להעיד על מקומות מועדים לשגיאות בתפלה, חלקם אף המשנים את משמעות המילים. לכן, חשוב ביותר שילד ילמד מגיל קטן להתפלל בהגיה מדוייקת של המילים, 'שלא יניח את הנע ולא יניע את הנח, שלא ידגיש את הרפה ולא ירפה את המודגש', וכן שיחגה את המילים בצורה נכונה, מלעיל ומלרע, שיפריד בין המילים בצורה ברורה, ושירגיש את המתיקות בהשתפכות לפני הקב"ה.

בכדי להקל על ההבחנה בין שווא נח לשווא נע, עיצבנו את השווא הנח כשני עגולים (:), ואת השווא הנע הדגשנו כשני מעוינים (:). כמו כן, קמץ גדול מופיע כד (ד), וקמץ קטן מופיע עם רגל מארכת (ט). גם הרווחים בין המילים ובין השורות תוכננו בקפידה בכדי לעזור לילד המתפלל לשמור על המקום בקלות.

הוראות והלכות

גם ההוראות שבתפלה נכתבו כאן בלשון תמציתית וקצרה, אך בהקפדה על מובנות גם לגיל הרך. הלכות קצרות שובצו בתוך הטקסט, בגופן שונה ובצבע אדום, המקילים על העין לדלג על ההוראות כאשר הן אינן נצרכות; הוראות ארוכות יותר נכתבו למטה ב'ילקוט הלכות', כשמקומם צוין על ידי כוכבית בטקסט.

אנו תפלה שסדור זה יזכה לעלות על שולחן בני מלכים, ושהמאמצים שהושקעו בסדור, ישאו פרי בדמות תפילותיהן הזכות של תינוקות של בית רבן, ושנוכח מהרה לקיום "והשב את העבודה לדביר ביתך, ואשי ישראל ותפילתם, מהרה באהבה תקבל ברצון, ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך".

העורך

בשבת והודיה להקב"ה אנו זוכים לברך על המוגמר עם סיום עריכת סדור "בית תפלה לתשב"ר שמע בני" לצעירי הצאן. סדור זה בא לתת מענה לצורך בסדור שיהיה מזמין ומושך, מצד אחד, כדי לקרב את הילד הקט לעולמה של התפלה; ושיחיה, מצד שני, סדור אמיתי, בעל הוראות והדרכות ברורות, שיוכיל את התלמיד בקלות למעבר לסדור בו ישתמש בכנרותו.

התפלה היא התקשרות עם הקב"ה, התחברות עם מקור חיים, אך יש והאדם אינו מעריך את המתנה שניתנה לו בכך שהקב"ה רוצה בתפילת עמו ישראל; על אחת כמה וכמה, ילד שאינו מתמצא בסדור, מאבד ושב ומחפש את המקום ללא הרף, ואינו מבין את ההוראות הכתובות בקיצור רב ובשפה שאינה ברורה לו, עלול ח"ו שלא למצוא את הטעם בתפלה. סדור זה מקל על התחברות התלמיד לתפלה.

סדר התפלה, השמטות וגודל המילים

סדור זה נוצר בעצה אחת עם מלמדים רבים של הכיתות הנמוכות בת"מים, שחוו דעתם לגבי אילו חלקי התפלה רצוי להשמיט - הנחת תפילין וכדומה; אילו תפילות נאמרות אף בכיתות הקטנות ביותר, וראוי להגדילן מאד בכדי שהתלמיד הקט יצליח למצוא ולקרוא אותן בקלות; ואיך להקל על ה'ניווט' בסדור בימים מיוחדים, כגון ראש חודש, חול המועד, חנוכה, פורים, עש"ת, תעניות, ועוד. חלוקת הסדור ל'שערים' משמשת היטב מטרה זו, בלי לשנות מהסדר המקובל בסדורים רגילים.

ככלל, העדפנו שלא להשמיט אף חלקי תפלה, כי סדור זה הוא סדור חינוך, האמור לשמש את המלמד, המורה וההורה בהסברתו את דברי התפלה וסדר התפלה לתלמידו או לבנו; וכן כדי שהמעבר מסדור זה לסדור בית הכנסת יהיה טבעי וקל.

אמצעים גרפיים ומטרותם

האפקטים הגרפיים בסדור אינם רק למטרות יופי, אלא משמשים כציוני דרך, המכוונים את המתפלל הצעיר בהתמצאותו בסידור. גם רקע העמודים

תפילת שחרית

דוגמא

© מילר הוצאת ספרים בע"מ

השְׁכַּמַת הַבְּקָר

סֵדֶר

הַשְׁכַּמַת הַבְּקָר

הַנְהַגַת הַבְּקָר

כְּשֶׁאֲנִי מֵתְעוֹרְרִים בַּבֶּקֶר, אֲנִי צָרִיכִים לְטַל יָדִים מְכַלִּי. שׁוֹפְכִים מִים עַל כָּל יָד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים לְסֵרוּגִין.

אֲסוּר לְגַעַת בַּפָּנִים וּבַבְּגָדִים אוֹ לְלַכֵּת אַרְבַּע אַמּוֹת עַד שְׁנוּטְלִים יָדִים.

מִתֵּר לִזְמַר "מוֹדָה אֲנִי" לְפָנֵי שְׁנוּטְלִים יָדִים, כִּי אֵין בּוֹ שֵׁם הַשָּׁם.

הַבְּגָד הָרֵאשׁוֹן שְׁלוּבֵשִׁים הוּא הַטְּלִית קָטָן. בֵּינָן שְׁעֵדִין לֹא נִטְלָנוּ יָדִים, עֵדִין לֹא מְבָרְכִים "עַל מִצְוֹת צִיצִית".

אֲסוּר לְבָרֵךְ וּלְהַתְּפַלֵּל עַד שֶׁהִגּוֹף נָקִי, וּלְכַן לֹא מְבָרְכִים "עַל נְטִילַת יָדִים" עַד שֶׁעוֹשִׂים אֶת הַצְּרִיכִים. אַחַר כֵּן רוֹחֲצִים יָדִים שׁוֹב, וְאִזּוֹ מְבָרְכִים "עַל נְטִילַת יָדִים", "אֲשֶׁר יִצַּר", בְּרַכַּת "אֱלֹהֵי, נְשִׁמָּה" וּבְרַכּוֹת הַתּוֹרָה, עוֹד לְפָנֵי שְׁהוֹלְכִים לְבֵית הַכְּנֶסֶת.

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ מֶלֶךְ
 חַי וְקַיִם, שֶׁהַחֲזֹרֶת
 בִּי נִשְׁמַתִּי בְּחִמְלָה. רַבָּה
 אֲמוֹנַתְךָ:

רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת יי,
 שֵׁכֶל טוֹב לְכָל
 עֲשִׂיהֶם, תְּהַלְתּוּ עֹמְדֵת לְעַד:
 בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
 לְעוֹלָם וָעֶד:

תּוֹרָה צְוָה לָנוּ מִנְּשֵׂה מוֹרֶשֶׁה
 קַהֲלֵת יַעֲקֹב.

שָׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ וְאֵל
 תַּטִּישׁ תּוֹרַת אִמְךָ.
 תּוֹרָה תְּהֵא אֲמָנוּתִי, וְאֵל שִׂדֵי
 בְּעִזָּרְתִּי.

וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּי אֱלֹהֵיכֶם
 חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם.
 לִישׁוּעַתְךָ קִוִּיתִי יי:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ
 מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
 קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ
 עַל נְטִילַת יְדַיִם:

אֲחֲרֵי כָּל פֶּעַם שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה אֶת צְרָכָיו,
עָלָיו לְרַחֵץ יָדָיו וּלְבָרֵךְ "אֲשֶׁר יֵצֵר".

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר יֵצֵר אֶת הָאָדָם בְּחִכְמָה,
וּבְרָא בּוֹ נְקָבִים נְקָבִים, חֳלוּלִים חֳלוּלִים,
נָלוּי וְיָדוּעַ לְפָנָיו כִּסֵּא כְבוֹדְךָ שָׂאם יִפְתַּח
אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסְתֵּם אֶחָד מֵהֶם, אִי
אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמֹד לְפָנֶיךָ אֶפְלוּ
שָׁעָה אַחַת. בָּרוּךְ אַתָּה יי רוֹפֵא כָּל
בָּשָׂר וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת:

אֱלֹהֵי, נִשְׁמָה שֶׁנִּתְּתָּ בִּי טְהוֹרָה הִיא,
אַתָּה בְּרָאתָהּ, אַתָּה יִצְרַתָּהּ, אַתָּה
נִבְחַתָּהּ בִּי, וְאַתָּה מְשַׁמְרָהּ בְּקִרְבִּי, וְאַתָּה
עֲתִיד לְטַלְּהָ מִמֶּנִּי, וּלְהַחְזִירָהּ בִּי לְעֵתִיד
לְבוֹא, כָּל זְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה בְּקִרְבִּי, מוֹדָה אֲנִי
לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, רַבּוֹן כָּל
הַמַּעֲשִׂים אֲדוֹן כָּל הַנְּשָׁמוֹת: בָּרוּךְ אַתָּה יי,
הַמַּחְזִיר נְשָׁמוֹת לְפָגְרִים מֵתִים:

בְּרֻכּוֹת הַתּוֹרָה

בְּשִׁקְמִים בַּבְּקָר, יֵשׁ לְבָרֵךְ בְּרֻכּוֹת הַתּוֹרָה לְפָנָיו שְׁלוֹמֵי דִּים תּוֹרָה.

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קָדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ
לְעִסּוֹק בְּדִבְרֵי תּוֹרָה: וְהֵעֲרַב נָא יי אֱלֹהֵינוּ
אֶת דִּבְרֵי תּוֹרַתְךָ בְּפִינוּ, וּבְכִי עִמָּךְ בֵּית
יִשְׂרָאֵל, וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ, וְצִאֲצֵאֵי
צִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאֵי עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, כִּלְנוּ
יּוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תּוֹרַתְךָ לְשִׁמְחָה:
בָּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּלַמֵּד תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ
מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת
תּוֹרַתוֹ: בָּרוּךְ אַתָּה יי נוֹתֵן
הַתּוֹרָה: